

Momenteel ontbreekt immers een uitdrukkelijke taalregeling bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges waarin wordt bepaald wat de taal van de rechtspleging is en in welke taal partijen processtukken kunnen of moeten indienen. De Vlaamse bestuursrechtscolleges vallen ook niet onder het toepassingsgebied van andere taalregimes zoals bijv. de Taalwet Gerechtszaken, de Taalwet Bestuurszaken of artikel 35 en 36 van de Gewone Wet Hervorming Instellingen). Een duidelijke, uniforme en eigen taalregeling voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges die zal worden opgenomen in het algemene luik van het DBRC-decreet, komt dan ook tegemoet aan de rechtszekerheid van de rechtzoekenden en vrijwaart de rechten van verdediging van de procespartijen.

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd verleend op 12 mei 2025, met nr. 2025/167.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 26 mei 2025, met nr. TM/2025001760.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State bracht op 2 oktober 2025 advies uit (advies nr. 77.916/16).

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 6 december 2025, met nr. TM/2025005062.

1. Het JoKER advies

- waarom er geen consultatie van jongeren is gebeurd;
- welke mogelijke negatieve impact het ontwerp van decreet kan hebben op jongeren en hoe deze verholpen of opgevangen dient te worden.
- hoe jongeren en/of hun vertegenwoordigers gehoord zullen worden in de devaluatie van deze maatregelen;

2. Het advies van de Inspectie van Financiën van 26 mei 2025

De opmerking over de wettigheid en regelmatigheid van het ontwerp van decreet in advies van de Inspectie van Financiën van 26 mei 2025 kan als volgt worden weerlegd:

- De Raad van State sprak zich in een arrest van 2012 uit over het taalgebruik in de procedures voor Raad voor Vergunningsbetwistingen.¹ De Raad van State oordeelde dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen weliswaar onder het grondwettelijk begrip “gerechtszaken” valt maar dat de Taalwet Gerechtszaken² niet van toepassing is. Die wet regelt enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde. Verder stelde de Raad van State dat noch de Taalwet Bestuurszaken³, noch het Decreet taalgebruik tussen bestuursdiensten en particulieren⁴ van toepassing zijn op de Raad voor Vergunningsbetwistingen, nu zij het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdictionele beroepen. Bovendien moeten dergelijke beperkingen op de principiële taalvrijheid uit artikel 30 van de Grondwet steeds restrictief worden ingevuld. Er is bijgevolg momenteel geen uitdrukkelijke taalregeling van toepassing op de rechtspleging bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Om die reden wordt ervoor gekozen om te voorzien in een uitdrukkelijke decretale regeling met betrekking tot het taalgebruik bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

3. Het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Als gevolg van het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, advies nr. 77.916/16 van 2 oktober 2025 werden volgende wijzigingen doorgevoerd aan het ontwerp van decreet:

- In het door artikel 2 van het ontwerp ingevoegde artikel 16/2 van het DBRC-decreet werd een derde paragraaf toegevoegd waarin wordt aangegeven dat de taalregeling opgenomen in die bepaling geen afbreuk doet aan artikel 16*bis* van de BWHI, met name aan de waarborgen waarover personen in de gemeenten genoemd in artikel 7 en 8 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, beschikken Zie overweging nr. 4.1-4.2.2 in het advies van de afdeling Wetgeving.
- In het door artikel 2 van het ontwerp ingevoegde artikel 16/2 van het DBRC-decreet werd de ‘onontvankelijkheid’ als sanctie voor (eerste) processtukken die niet in het Nederlands zijn ingediend binnen de vooropgestelde termijn van acht dagen na de uitnodiging daartoe door de griffie, geschrapt. Dergelijke processtukken zullen daarentegen worden “geacht niet te zijn ingediend”. Deze sanctie komt overeen met de nietigheidssanctie en is qua juridisch taalgebruik meer correct dan de sanctie van niet-ontvankelijkheid in deze context. Zie overweging nr. 6 in het advies van de afdeling Wetgeving.
- In artikel 3 van het ontwerp werd verduidelijkt dat de nieuwe taalregeling niet van toepassing is op aanvullende vorderingen die worden ingediend vanaf de datum van inwerkingtreding van het decreet indien de hoofdvordering is ingediend voor de

¹ RvS 12 oktober 2012, nr. 220.989.

² Wet op het gebruik der talen in gerechtszaken. *BS* 22 juni 1935.

³ Wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken. *BS* 2 augustus 1966.

⁴ Decreet 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikel 12 en 33 van de bij koninklijk besluit van 16 juli gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren.

- Aan artikel 4 van het ontwerp werd een uiterlijke datum van inwerkingtreding toegevoegd. Zie overweging nr. 8 in het advies van de afdeling Wetgeving.

De Inspectie van Financiën adviseerde op 6 december 2025 gunstig en formuleerde daarbij volledigheidshalve enkele bijkomende opmerkingen. De opmerking over de wettigheid en regelmatigheid van het ontwerp van decreet in het advies van de Inspectie van Financiën van 6 december 2025 kan als volgt worden weerlegd:

- ⁵ Zie bijv. HHC/M/1819/0010 van 9 oktober 2018 (1718/MHHC/0020/M): "(...) [E]en alternatieve bestuurlijke geldboete [heeft] tot doel gedragingen, in strijd met een voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van titel XVI DABM en waarop overeenkomstig deze titel een straf is gesteld, te voorkomen en te bestraffen, en [is] een sanctie met een overwegend repressief karakter. Als gevolg van haar punitief karakter betreft het opleggen van dergelijke boete een strafvervolgning in de zin van artikel 6, lid 1 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna EVRM). Bij het opleggen ervan moet dan ook worden voldaan aan de procedurele en materiële waarborgen voor strafvervolgning en bestraffing, zoals vervat in de artikelen 6 en 7 EVRM". Zie ook GwH 11 april 2023, nr. B.21.1: "De decreetgever beoogde, wat de rechtsbescherming in het kader van bestuurlijke handhaving in omgevingszaken betreft, gelet op het punitieve karakter van de bestuurlijke sancties die kunnen worden opgelegd, ten behoeve van de overtreder in zijn verhouding met het bestuur in uitgebreide rechtswaarborgen (zoals het vermoeden van onschuld en het recht op toegang tot de rechter), die onder meer uit de artikelen 6 en 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens voortvloeien, te voorzien" (met verwijzing naar Parl. St., Vlaams Parlement, 2006-2007, nr. 1249/1, pp. 16-17).

⁶ Dit kan worden afgeleid uit het feit dat de motivering over het aanwenden van de impliciete bevoegdheden onder meer stelt dat “geen andere taalregeling van toepassing is op de procedure en de rechtspleging bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges, zoals bijv. de Taalwet Gerechtszaken, de Taalwet Bestuurszaken of artikel 35 en 36 van de Gewone Wet Hervorming Instellingen”. In het advies bevestigt de Raad van State dat de voorwaarden voor een beroep op de impliciete bevoegdheden vervuld zijn, zonder bijkomende opmerkingen te formuleren over de inhoud van de motivering. Hiermee lijkt ze dus nogmaals te bevestigen dat de geciteerde taalwetgeving niet van toepassing is.

2. INHOUD

Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet in een uitdrukkelijke en uniforme taalregeling voor vier onafhankelijke Vlaamse administratieve rechtscolleges, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen, de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

Het nieuwe artikel 16/2 DBRC-decreet bepaalt voortaan dat het Nederlands geldt als taal van de rechtspleging en de zittingen.

Artikel 16/2 DBRC-decreet bepaalt voorts dat alle processtukken in het Nederlands moeten worden ingediend. Indien een eerste processtuk van een partij in een andere taal dan het Nederlands is ingediend, biedt de griffier via een beveiligde zending de mogelijkheid om het processtuk alsnog in het Nederlands in te dienen binnen acht dagen na de betekening van deze beveiligde zending. Binnen deze termijn kan de partij een vertaling van het processtuk indienen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de partij zelf. Een processtuk dat niet tijdig, binnen de voormelde termijn van acht dagen, in het Nederlands wordt ingediend, wordt geacht niet te zijn ingediend. Een tweede processtuk van een partij dat niet in het Nederlands is ingediend, wordt steeds geacht niet te zijn ingediend en zal geen deel uitmaken van het debat voor het betrokken bestuursrechtcollege.

De derde paragraaf van het nieuwe artikel 16/2 benadrukt dat de betrokken taalregeling, opgenomen in de eerste en tweede paragraaf, geen afbreuk doet aan artikel 16*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna: BWHI).

Tot slot voorziet dit ontwerp van decreet in een overgangsregeling. De nieuwe taalvereisten zijn zo voor het eerst van toepassing op de beroepen die worden ingediend bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges vanaf de dag van de inwerkingtreding van dit decreet, zoals bepaald door de Vlaamse Regering op grond van artikel 3 van dit decreet. Op de hangende beroepen en op eventuele aanvullende vorderingen waarvan de hoofdvordering is ingediend voor de voormelde datum van de inwerkingtreding, is de taalregeling niet van toepassing.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend ontwerp van decreet heeft een budgettaire impact voor de werkmiddelen van de Dienst van de Bestuursrechtcolleges (DBRC). Zo zal de DBRC in een aantal gevallen moeten voorzien in vertalingen en/of tolken.

Aangezien het nieuwe artikel 16/2, §3 van het DBRC-decreet voorschrijft dat de taalregeling geen afbreuk doet aan de *standstill*-bepaling uit artikel 16*bis* van de BWHI kunnen personen die een speciale regeling genieten in de gemeenten genoemd in artikelen 7 en 8 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 en die optreden als procespartij bij een Vlaams bestuursrechtcollege, immers aanspraak maken op een vertaler of een tolk. De kosten daarvan komen ten laste van de bestaande werkingskredieten van de DBRC.

////////////////////////////////////

Daarnaast zal in het Besluit van de Vlaamse Regering bij dit decreet een uniforme regeling voor tolken ter zitting worden ingevoerd voor alle bestuursrechtscolleges indien een procespartij het Nederlands onvoldoende machtig zou zijn. Ook deze maatregel zal een impact hebben op de werkmiddelen van de DBRC. De budgettaire impact van de tolkenregeling voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges zal onder meer worden gedekt door de inkomsten uit de rolrechten die in beginsel voor alle ingestelde vorderingen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege moeten worden betaald.

Het voorliggend ontwerp van decreet dient niet te worden onderworpen aan een ESR-toets.

De voorgestelde aanpassingen hebben geen impact op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het ontwerp van decreet worden ingediend in het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering beslist:

- ////////////////////////////////////

rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft het taalgebruik bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges” en de bijhorende memorie van toelichting;

- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten om voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMİR

////////////////////////////////////